

HRVATSKA AGENCIJA ZA
CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO

Uputa za ispitivače pilota (pilot examiners) (A/H/As/S/B)

LIC-GM-006

Broj izmjene: 5, Datum izmjene:
01.09.2026.

1. UVOD	2
1.1. PROPIS	2
1.2. UPITI	2
2. CERTIFIKAT ISPITIVAČA	3
2.1 PREDUVJETI ZA ISPITIVAČE	3
2.2 STANDARDIZACIJA ISPITIVAČA	3
2.3 PROCJENA STRUČNOSTI ISPITIVAČA	7
2.4 PROŠIRENJE PRIVILEGIJA CERTIFIKATA ISPITIVAČA	9
2.5 VALJANOST CERTIFIKATA ISPITIVAČA	9
2.6 PRODUŽAVANJE CERTIFIKATA ISPITIVAČA	9
2.7 OBNAVLJANJE CERTIFIKATA ISPITIVAČA	10
2.8 NADZOR ISPITIVAČA	10
2.9 INFORMACIJE ZA ISPITIVAČE	10
2.10 OGRANIČENJE, SUSPENZIJA I UKIDANJE DOZVOLE, OVLAŠTENJA I CERTIFIKATA	10
3. PROVOĐENJE ISPITA PRAKTIČNE OSPOSOBLJENOSTI, PROVJERA STRUČNOSTI I PROCJENA STRUČNOSTI	11
3.1 OBVEZE ISPITIVAČA U VEZI SA OBAVLJANJEM PROVJERA	11
3.1.1 OGRANIČENJE PRIVILEGIJA U SLUČAJU POSTOJEĆIH INTERESA	11
3.1.2 PROVOĐENJE ISPITA PRAKTIČNE OSPOSOBLJENOSTI, PROVJERA STRUČNOSTI I PROCJENA STRUČNOSTI	12
3.1.3 OBVEZE ISPITIVAČA U VEZI SA NAJAVOM OBAVLJANJA PROVJERA	12
3.1.4 TRAJANJE PROVJERA STRUČNOSTI, ISPITA PRAKTIČNE OSPOSOBLJENOSTI I PROCJENA STRUČNOSTI	14
3.2 OBVEZE ISPITIVAČA U VEZI SA DOKUMENTACIJOM	14
3.2.1 OBRASCI	14
3.2.2 UPIS U DOZVOLU I KNJIŽICU LETENJA PILOTA (PILOT LOGBOOK)	15
3.2.3 ČUVANJE ZAPISA SA PROVJERA	16

1. UVOD

1.1. PROPIS

Na certificirane ispitivače primjenjuju se sljedeći propisi:

1. Zakon o zračnom prometu (Narodne novine br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13, 92/14)
2. *Aircrew Regulation* (Uredba Komisije (EU) br. 1178/2011 od 3. studenoga 2011. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka vezano za članove posade zrakoplova u civilnom zrakoplovstvu u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, i njezine izmjene i dopune
3. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2018/1976 od 14. prosinca 2018. o utvrđivanju detaljnih pravila za operacije s jedrilicama u skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća
4. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2018/395 od 13. ožujka 2018. o utvrđivanju detaljnih pravila za upravljanje balonima u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća
5. Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2013-006: Obveza certificiranih ispitivača za pilote aviona i helikoptera i operatora aviona i helikoptera u vezi sa najavom obavljanja ispita praktične osposobljenosti, provjera stručnosti i procjena stručnosti

1.2. UPITI

Sva pitanja vezana uz djelokrug rada ispitivača poslati na e-mail: examiners@ccaa.hr

Sva pitanja vezana uz zrakoplovno-zdravstvenu sposobnost poslati na e-mail: aeromedical@ccaa.hr

Poseban e-mail *account* za non-CCAA ispitivače: inoexaminers@ccaa.hr

Sva pitanja vezana uz licenciranje zrakoplovnog osoblja na e-mail: licenciranje@ccaa.hr

2. CERTIFIKAT ISPITIVAČA

Imatelji certifikata ispitivača moraju:

1. imati dozvolu, ovlaštenje ili certifikat jednak onima za koje su ovlašteni provoditi ispite praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti i imati privilegije osposobljavanja za njih.
2. biti kvalificirani za obnašanje dužnosti PIC na zrakoplovu tijekom ispita praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti kada se provode na zrakoplovu.

Specifične zahtjeve, uvjete i preduvjete, kao i privilegije za pojedinu ulogu ispitivača možete provjeriti u:

- Uredba Komisije (EU) br. 1178/2011, Annex I (Part-FCL), Poddio K (*Subpart K*)
- Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2018/1976, Part SFCL, Poddio FE (*Suppart FE*)
- Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2018/395, Part BFCL, Poddio FE (*Subpart FE*)

2.1 Preduvjeti za ispitivače

Podnositelji zahtjeva za certifikat ispitivača moraju dokazati:

1. relevantno znanje, prijašnje radno iskustvo i odgovarajuće iskustvo vezano za privilegije ispitivača;
2. da nisu bili podložni nikakvim sankcijama, uključujući privremeno oduzimanje, ograničenje ili oduzimanje neke od njihovih dozvola, ovlaštenja ili certifikata izdanih u skladu s ovim dijelom, zbog nesukladnosti s Osnovnom Uredbom i njenim Provedbenim Pravilima tijekom zadnje 3 godine.

AMC1 FCL.1010 Prerequisites for examiners

When evaluating the applicant's background, the competent authority should evaluate the personality and character of the applicant, and his/her cooperation with the competent authority.

The competent authority may also take into account whether the applicant has been convicted of any relevant criminal or other offenses, taking into account national law and principles of non-discrimination.

2.2 Standardizacija ispitivača

Podnositelji zahtjeva za certifikat ispitivača moraju proći standardizacijski tečaj koji provodi nadležno tijelo ili koji provodi ATO te ga je odobrilo nadležno tijelo.

Standardizacijski tečaj mora se sastojati od teorijskog i praktičnog osposobljavanja i mora uključivati, najmanje:

1. provođenje 2 ispita praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti za dozvole, ovlaštenja ili certifikate za koje podnositelj zahtjeva traži privilegije za provođenje ispita i provjera;
2. osposobljavanje o primjenjivim zahtjevima u Dijelu FCL i o primjenjivim zahtjevima letačkih operacija, provođenje ispita praktične osposobljenosti, provjera stručnosti ili procjena stručnosti, i njihovu dokumentaciju i izvješćivanje;
3. uputu (*briefing*) o nacionalnim administrativnim procedurama, o zahtjevima za zaštitu osobnih podataka, o odgovornosti, o osiguranju od nesreća i o naknadama;

4. uputu o potrebi preispitivanja i primjene elemenata iz stavka 3. pri provođenju ispita praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti podnositelja zahtjeva kada nadležno tijelo nije tijelo koje je izdalo certifikat ispitivaču i
5. uputu kako prema potrebi ostvariti pristup tim nacionalnim procedurama i zahtjevima ostalih nadležnih tijela.

Imatelji certifikata ispitivača ne smiju provoditi ispite praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti s podnositeljima zahtjeva za koje nadležno tijelo nije isto kao ono koje je izdalo certifikat ispitivača, osim kada se upoznaju s najnovijim dostupnim podacima o odgovarajućim nacionalnim procedurama tijela nadležnog za izdavanje dozvole podnositelja zahtjeva. Navedene podatke objavljuje Europska agencija za sigurnost zračnog prometa u obliku dokumenta pod nazivom „*Examiner Differences Document*“, te se može naći na web stranicama EASA-e (vidi [link](#)).

AMC1 FCL.1015 Examiner standardisation

GENERAL

(a) *The competent authority may provide the course itself or through an arrangement with an ATO. This arrangement should clearly state that the ATO is acting under the management system of the competent authority.*

(b) *The course should last:*

- 1) *for the FE and FIE, at least 1 day, divided into theoretical and practical training;*
- 2) *for other examiners, at least 3 days, divided into theoretical training (1 day) and practical training in an FFS conducting role played proficiency checks and skill tests (at least 2 days).*

(c) *The competent authority or the ATO should determine any further training required before presenting the candidate for the examiner assessment of competence.*

CONTENT

(d) *The training should comprise:*

(1) *Theoretical training covering at least:*

- i. *the contents of AMC2 FCL.1015 and the FEM;*
- ii. *Part-FCL and related AMCs and GM relevant to their duties;*
- iii. *operational requirements and related AMCs and GM relevant to their duties;*
- iv. *national requirements relevant to their examination duties;*
- v. *fundamentals of human performance and limitations relevant to flight examination;*
- vi. *fundamentals of evaluation relevant to applicant's performance;*
- vii. *management system of ATOs;*
- viii. *MCC, human performance and limitations, if applicable.*

(2) *Examiners should also be briefed on the protection requirements for personal data, liability, accident insurance and fees, as applicable in the member state concerned.*

(3) *All items above are the core knowledge requirements for an examiner and are recommended as the core course material. This core course may be studied before recommended examiner training is commenced. The core course may utilise any suitable training format.*

(4) *Practical training consisting of at least:*

- i. *knowledge and management of the test for which the certificate is to be sought. These are described in the relevant modules in the FEM;*
- ii. *knowledge of the administrative procedures pertaining to that test or check.*

(5) *For an initial examiner certificate, practical training should include the examination of the test profile sought, consisting of the conduct of at least two test or check profiles in the role of examiner (these two tests or checks profiles can be performed in the same simulator session), including briefing, conduct of the skill test and proficiency check, assessment of the applicant to whom the test or check is given, debriefing and recording or documentation under the supervision of an examiner of the appropriate category on the applicable type. This training is conducted in the aircraft if approval for testing or checking in the aircraft is required. If examiner privileges in FSTD's are required, practical instruction in the use of FSTD(s) for testing or checking should also be completed.*

(6) *If examiner privileges are to include the conduct of proficiency checks for the revalidation or renewal of an instrument rating, practical instruction should include the conduct of at least four instrument check*

profiles in the role of examiner, including briefing, conduct of the skill test and proficiency check, assessment of the applicant to whom the test or check is given, debriefing and recording or documentation under the supervision of an examiner of the appropriate category on the applicable type. This training is conducted in the aircraft if approval for testing or checking in the aircraft is required. If examiner privileges in both FSTD and aircraft are required, at least one of the instrument check profiles should be conducted in an FSTD.

(7) For extension of an examiner certificate to further types (as required for TRE), further practical training on the new type may be required, consisting of the conduct of at least one test or check profile in the role of examiner on the new type, including briefing, conduct of the skill test and proficiency check, assessment of the applicant to whom the test or check is given, debriefing and recording or documentation under the supervision of an examiner of the appropriate category on the applicable type. A further examiner check on the new type may be required, which may be supervised by an inspector of the competent authority or a suitably authorised senior examiner.

AMC2 FCL.1015 Examiner standardisation

STANDARDISATION ARRANGEMENTS FOR EXAMINERS

LIMITATIONS

(a) An examiner should allow an applicant adequate time to prepare for a test or check, normally not more than 1 hour.

(b) An examiner should plan a test or check flight so that all required exercises can be performed while allowing sufficient time for each of the exercises and with due regard to the weather conditions, traffic situation, ATC requirements and local procedures.

PURPOSE OF A TEST OR CHECK

(c) Determine through practical demonstration during a test or check that an applicant has acquired or maintained the required level of knowledge and skill or proficiency.

(d) Improve training and flight instruction in ATOs by feedback of information from examiners about items or sections of tests or checks that are most frequently failed.

(e) Assist in maintaining and, where possible, improving air safety standards by having examiners display good airmanship and flight discipline during tests or checks.

CONDUCT OF TEST OR CHECK

(f) An examiner will ensure that an applicant completes a test or check in accordance with Part-FCL requirements and is assessed against the required test or check standards.

(g) Each item within a test or check section should be completed and assessed separately. The test or check schedule, as briefed, should not normally be altered by an examiner. A failed item is not always a failed section, for example type rating skill test where a failure of an item in a section does not fail the entire section, only the failed item is taken again.

(h) Marginal or questionable performance of a test or check item should not influence an examiner's assessment of any subsequent items.

(i) An examiner should verify the requirements and limitations of a test or check with an applicant during the pre-flight briefing.

(j) When a test or check is completed or discontinued, an examiner should debrief the applicant and give reasons for items or sections failed. In case of a failed or discontinued skill test and proficiency check, the examiner should provide appropriate advice to assist the applicant in re-tests or re-checks.

(k) Any comment on, or disagreement with, an examiner's test or check evaluation or assessment made during a debriefing will be recorded by the examiner on the test or check report, and will be signed by the examiner and countersigned by the applicant.

EXAMINER PREPARATION

(l) An examiner should supervise all aspects of the test or check flight preparation, including, where necessary, obtaining or assuring an ATC 'slot' time.

(m) An examiner will plan a test or check in accordance with Part-FCL requirements. Only the manoeuvres and procedures set out in the appropriate test or check form will be undertaken. The same examiner should not re-examine a failed applicant without the agreement of the applicant.

EXAMINER APPROACH

(n) An examiner should encourage a friendly and relaxed atmosphere to develop both before and during a test or check flight. A negative or hostile approach should not be used. During the test or check flight, the examiner should avoid negative comments or criticisms and all assessments should be reserved for the debriefing.

ASSESSMENT SYSTEM

(o) Although test or checks may specify flight test tolerances, an applicant should not be expected to achieve these at the expense of smoothness or stable flight. An examiner should make due allowance for unavoidable deviations due to turbulence, ATC instructions, etc. An examiner should terminate a test or check only when it is clear that the applicant has not been able to demonstrate the required level of knowledge, skill or proficiency and that a full re-test will be necessary or for safety reasons. An examiner will use one of the following terms for assessment:

(1) a 'pass', provided that the applicant demonstrates the required level of knowledge, skill or proficiency and, where applicable, remains within the flight test tolerances for the licence or rating;

(2) a 'fail' provided that any of the following apply:

(i) the flight test tolerances have been exceeded after the examiner has made due allowance for turbulence or ATC instructions;

(ii) the aim of the test or check is not completed;

(iii) the aim of exercise is completed but at the expense of safe flight, violation of a rule or regulation, poor airmanship or rough handling;

(iv) an acceptable level of knowledge is not demonstrated;

(v) an acceptable level of flight management is not demonstrated;

(vi) the intervention of the examiner or safety pilot is required in the interest of safety.

(3) a 'partial pass' in accordance with the criteria shown in the relevant skill test appendix of Part-FCL.

METHOD AND CONTENTS OF THE TEST OR CHECK

(p) Before undertaking a test or check an examiner will verify that the aircraft or FSTD intended to be used is suitable and appropriately equipped for the test or check.

(q) A test or check flight will be conducted in accordance with the AFM and, if applicable, the AOM.

(r) A test or check flight will be conducted within the limitations contained in the operations manual of an ATO.

(s) Contents:

(1) a test or check is comprised of:

(i) oral examination on the ground (where applicable);

(ii) pre-flight briefing;

(iii) in-flight exercises;

(iv) post-flight debriefing.

(2) oral examination on the ground should include:

(i) aircraft general knowledge and performance;

(ii) planning and operational procedures;

(iii) other relevant items or sections of the test or check.

(3) pre-flight briefing should include:

(i) test or check sequence;

(ii) power setting, speeds and approach minima, if applicable;

(iii) safety considerations.

(4) in-flight exercises will include each relevant item or section of the test or check;

(5) post-flight debriefing should include:

- (i) assessment or evaluation of the applicant;
- (ii) documentation of the test or check with the applicant's FI present, if possible.
- (t) A test or check is intended to simulate a practical flight. Thus, an examiner may set practical scenarios for an applicant while ensuring that the applicant is not confused and air safety is not compromised.
- (u) When manoeuvres are to be flown by sole reference to instruments, the examiner should ensure that a suitable method of screening is used to simulate IMC.
- (v) An examiner should maintain a flight log and assessment record during the test or check for reference during the post or flight debriefing.
- (w) An examiner should be flexible to the possibility of changes arising to pre-flight briefings due to ATC instructions, or other circumstances affecting the test or check.
- (x) Where changes arise to a planned test or check an examiner should be satisfied that the applicant understands and accepts the changes. Otherwise, the test or check flight should be terminated.
- (y) Should an applicant choose not to continue a test or check for reasons considered inadequate by an examiner, the applicant will be assessed as having failed those items or sections not attempted. If the test or check is terminated for reasons considered adequate by the examiner, only these items or sections not completed will be tested during a subsequent test or check.
- (z) An examiner may terminate a test or check at any stage, if it is considered that the applicant's competency requires a complete re-test or re-check.

GM1 FCL.1015 Examiner standardisation

- (a) An examiner should plan per day not more than:
 - 1) three tests or checks relating to PPL, CPL, IR or class ratings;
 - 2) four tests or checks relating to LAPL, SPL or BPL;
 - 3) two tests or checks related to CPL, IR or ATPL;
 - 4) two assessments of competence related to instructor certificates;
 - 5) four tests or checks relating to SP type ratings.
- (b) An examiner should plan at least 2 hours for a LAPL, SPL or BPL, 3 hours for a PPL, CPL, IR or class rating test or checks, and at least 4 hours for FI, CPL, IR, MPL, ATPL or MP type rating tests or checks, including pre-flight briefing and preparation, conduct of the test, check or assessment of competence, de-briefing, evaluation of the applicant and documentation.
- (c) When planning the duration of a test, check or assessment of competence, the following values may be used as guidance:
 - 1) 45 minutes for a LAPL(B) or BPL and SP class ratings VFR only;
 - 2) 90 minutes for LAPL(A) or (H), PPL and CPL, including navigation section;
 - 3) 60 minutes for IR, FI and SP type or class ratings;
 - 4) 120 minutes for MPL, ATPL and MP type ratings.
- (d) For the LAPL(S) and SPL test or check flight the flight time must be sufficient to allow that all the items in each test or check section can be fully completed. If not all the items can be completed in one flight, additional flights have to be done.

2.3 Procjena stručnosti ispitivača

Podnositelji zahtjeva za certifikat ispitivača moraju dokazati svoju stručnost inspektoru nadležnog tijela ili starijem ispitivaču posebno ovlaštenom u tu svrhu od nadležnog tijela odgovornog za izdavanje certifikata ispitivača preko provođenja ispita praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti u ulozi ispitivača za koje se privilegije traže, uključujući predpoletnu uputu (*briefing*), provođenje ispita, provjere ili procjene, i procjene osobe kojoj se ispit, provjera ili procjena daje, poslijeletnu uputu

(debriefing) i unos zapisa u dokumentaciju (u daljnjem tekstu AoC (Assessment of competence)).

AMC1 FCL.1020 Examiners assessment of competence

GENERAL

(a) The competent authority may nominate either one of its inspectors or a senior examiner to assess the competence of applicants for an examiner certificate.

DEFINITIONS

(b) Definitions:

- (1) 'Inspector': the inspector of the competent authority conducting the examiner competence assessment;
- (2) 'Examiner applicant': the person seeking certification as an examiner;
- (3) 'Candidate': the person being tested or checked by the examiner applicant. This person may be a pilot for whom the test or check would be required, or the inspector of the competent authority who is conducting the examiner certification acceptance test.

CONDUCT OF THE ASSESSMENT

(c) An inspector of the competent authority or a senior examiner will observe all examiner applicants conducting a test on a 'candidate' in an aircraft for which examiner certificate is sought. Items from the related training course and test or check schedule will be selected by the inspector for examination of the 'candidate' by the examiner applicant. Having agreed with the inspector the content of the test, the examiner applicant will be expected to manage the entire test. This will include briefing, the conduct of the flight, assessment and debriefing of the 'candidate'. The inspector will discuss the assessment with the examiner applicant before the 'candidate' is debriefed and informed of the result.

BRIEFING THE 'CANDIDATE'

(d) The 'candidate' should be given time and facilities to prepare for the test flight. The briefing should cover the following:

1. the objective of the flight;
2. licensing checks, as necessary;
3. freedom for the 'candidate' to ask questions;
4. operating procedures to be followed (for example operators manual);
5. weather assessment;
6. operating capacity of 'candidate' and examiner;
7. aims to be identified by 'candidate';
8. simulated weather assumptions (for example icing and cloud base);
9. use of screens (if applicable);
10. contents of exercise to be performed;
11. agreed speed and handling parameters (for example V-speeds, bank angle, approach minima);
12. use of R/T;
13. respective roles of 'candidate' and examiner (for example during emergency);
14. administrative procedures (for example submission of flight plan).

(e) The examiner applicant should maintain the necessary level of communication with the 'candidate'. The following check details should be followed by the examiner applicant:

1. involvement of examiner in a MP operating environment;
2. the need to give the 'candidate' precise instructions;
3. responsibility for safe conduct of the flight;
4. intervention by examiner, when necessary;
5. use of screens;
6. liaison with ATC and the need for concise, easily understood intentions;
7. prompting the 'candidate' about required sequence of events (for example following a go-around);
8. keeping brief, factual and unobtrusive notes.

ASSESSMENT

(f) The examiner applicant should refer to the flight test tolerances given in the relevant skill test. Attention should be paid to the following points:

1. questions from the 'candidate';
2. give results of the test and any sections failed;
3. give reasons for failure.

DEBRIEFING

(g) The examiner applicant should demonstrate to the inspector the ability to conduct a fair, unbiased debriefing of the 'candidate' based on identifiable factual items. A balance between friendliness and firmness should be evident. The following points should be discussed with the 'candidate', at the applicant's discretion:

1. advise the candidate on how to avoid or correct mistakes;
2. mention any other points of criticism noted;
3. give any advice considered helpful.

RECORDING OR DOCUMENTATION

(h) The examiner applicant should demonstrate to the inspector the ability to complete the relevant records correctly. These records may be:

1. the relevant test or check form;
2. licence entry;
3. notification of failure form;
4. relevant company forms where the examiner has privileges of conducting operator proficiency checks.

DEMONSTRATION OF THEORETICAL KNOWLEDGE

(i) The examiner applicant should demonstrate to the inspector a satisfactory knowledge of the regulatory requirements associated with the function of an examiner.

2.4 Proširenje privilegije certifikata ispitivača

Ispitivačima nije dozvoljeno provođenje procjena stručnosti za izdavanje/produljenje/obnovu TRI ili SFI certifikata za odgovarajući tip zrakoplova dok ne ishode proširenje privilegije ispitivača. Da bi se proširila navedena privilegija ispitivač mora provesti barem tri godine u ulozi TRE-a, proći dodatnu standardizaciju u ATO-u i procjenu stručnosti (AoC). Provođenje procjene stručnosti mora biti provedeno od strane inspektora nadležnog tijela ili starijeg ispitivača posebno ovlaštenog u tu svrhu od nadležnog tijela odgovornog za izdavanje certifikata ispitivača, i to nakon podnošenja zahtjeva za proširenje privilegije.

2.5 Valjanost certifikata ispitivača

Certifikat ispitivača izdaje se na 3 godine.

2.6 Produžavanje certifikata ispitivača

Certifikat ispitivača će se produljiti kada imatelj, tijekom razdoblja valjanosti certifikata:

1. Provede najmanje 6 ispita praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti u vrijeme valjanosti certifikata;
2. Prisustvuje seminaru za osvježanje znanja ispitivača pripremljen od nadležnog tijela ili od ATO-a odobrenog od strane nadležnog tijela, tijekom razdoblja zadnje godine valjanosti certifikata.
3. Jedan od ispita praktične osposobljenosti, provjere ili procjene stručnosti iz točke 1. mora se provesti tijekom zadnje godine valjanosti certifikata. Ispit ili provjera mora biti

procijenjena od inspektora nadležnog tijela ili od starijeg ispitivača posebno ovlaštenog u tu svrhu od nadležnog tijela odgovornog za izdavanje certifikata ispitivača i nakon podnošenja zahtjeva za produljenje.

4. Kada podnositelj zahtjeva za produžavanje ima privilegije za više od jedne kategorije ispitivača, kombinirano produžavanje svih privilegija ispitivača može se postići kada podnositelj zahtjeva ispunjava zahtjeve iz točke 1. i 2. i kada obavi AoC za jednu od kategorija certifikata ispitivača koju ima, u dogovoru s nadležnim tijelom.

Certifikat ispitivača će biti produljen samo ako podnositelj zahtjeva dokaže kontinuiranu usklađenost sa zahtjevima iz odredbi FCL.1010 i FCL.1030

2.7 Obnavljanje certifikata ispitivača

Ako je certifikat istekao, podnositelji zahtjeva moraju prisustvovati seminaru za osvježanje znanja ispitivača u razdoblju zadnje godine neposredno prije podnošenja zahtjeva te napraviti AoC prije nego što nastave s korištenjem privilegija.

Certifikat ispitivača će biti obnovljen samo ako podnositelj zahtjeva dokaže kontinuiranu usklađenost s zahtjevima u FCL.1010 i FCL.1030.

2.8 Nadzor ispitivača

Agencija izrađuje Plan nadzora ispitivača:

- nadzor po zahtjevu ispitivača - stjecanje, produljenje, proširenje privilegije te obnavljanje certifikata ispitivača;
- nenajavljeni nadzor

2.9 Informacije za ispitivače

Agencija obavješćuje EASA-u o nacionalnim administrativnim postupcima, zahtjevima za zaštitu osobnih podataka, odgovornosti, osiguranju od nezgoda i naknadama koje se primjenjuju na njezinu državnom području te koje koriste ispitivači kada provode ispite praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti podnositelja zahtjeva kada tijelo nadležno za certifikat podnositelja zahtjeva nije isto ono koje je dodijelilo certifikat ispitivaču.

Kako bi osigurala širenje informacija i pristup informacijama koje je primila od nadležnih tijela, EASA objavljuje te informacije na web stranici <https://www.easa.europa.eu/>

Nadležno tijelo može ispitivačima koje je certificiralo i ispitivačima koje su certificirala druga nadležna tijela i koji koriste svoje privilegije na njegovom području dostaviti sigurnosne kriterije na koje trebaju obratiti pozornost kada provode ispite praktične osposobljenosti i provjere stručnosti u zrakoplovu.

2.10 Ograničenje, suspenzija i ukidanje dozvole, ovlaštenja i certifikata

Agencija će ograničiti, suspendirati ili ukinuti dozvolu pilota i pripadajuća ovlaštenja ili certifikate u skladu s ARA.GEN.355 u sljedećim okolnostima:

1. dozvole pilota, ovlaštenja ili certifikata stečena kroz krivotvorene podnesene dokumentacijske dokaze;
2. krivotvorenje zapisa knjižice letenja i dozvole ili certifikata;

3. imatelj dozvole više ne udovoljava uvjetima dijela-FCL;
4. koristi privilegije dozvole, ovlaštenja ili certifikata pod utjecajem alkohola ili droga;
5. neusklađenost s primjenjivim operativnim zahtjevima;
6. postoje dokazi o zloupotrebi i nelegalnoj upotrebi certifikata; ili
7. neprihvatljiva izvedba u bilo kojoj fazi dužnosti i odgovornosti ispitivača
8. druge utvrđene okolnosti koje imaju utjecaja na sigurnost

Agencija također može ograničiti, suspendirati ili ukinuti dozvolu, ovlaštenje ili certifikat na temelju pisanog zahtjeva imatelja dozvole ili certifikata.

Svi ispiti praktične osposobljenosti, provjere stručnosti i procjene stručnosti provedene tijekom suspenzije ili nakon ukidanja certifikata ispitivača neće biti valjane.

3. PROVOĐENJE ISPITA PRAKTIČNE OSPOSOBLJENOSTI, PROVJERA STRUČNOSTI I PROCJENA STRUČNOSTI

3.1 Obveze ispitivača u vezi sa obavljanjem provjera

Imatelji certifikata ispitivača ne smiju provoditi ispite praktične osposobljenosti (*Skill Test – ST*), provjere stručnosti (*Proficiency Check – PC*) ili procjene stručnosti (*Assessment of Competence – AoC*) s podnositeljima zahtjeva za koje nadležno tijelo nije isto kao ono koje je izdalo certifikat ispitivača, osim kada se upoznaju s najnovijim dostupnim podacima o odgovarajućim nacionalnim procedurama tijela nadležnog za izdavanje dozvole podnositelja zahtjeva.

Informacije i procedure drugih država članica Europske unije opisane su u *Examiner Differences Document*-u koje su objavljene na EASA-inim web stranicama.

Ukoliko ispitivač provodi ispit praktične osposobljenosti (*Skill Test – ST*) u svrhu konverzije pilotske dozvole izdane od strane treće zemlje u EASA dozvolu dužan je prije provođenja ispita provjeriti s nadležnim tijelom za izdavanje dozvole da li su zadovoljeni svi uvjeti za provođenje ispita.

3.1.1 Ograničenje privilegija u slučaju postojećih interesa

Ispitivači ne smiju provoditi:

1. ispite praktične osposobljenosti ili procjene stručnosti podnositeljima zahtjeva za stjecanje dozvole, ovlaštenja ili certifikata:
 - a) kojima su provodili više od 25 % traženog letačkoga osposobljavanja za dozvolu, ovlaštenje ili certifikat za koje se provodi ispit praktične osposobljenosti ili procjene stručnosti; ili
2. ispite praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti kad god osjećaju da bi njihova objektivnost mogla biti upitna.

GM1 FCL.1005(b) Limitation of privileges in case of vested interests

Examples of a situation where the examiner should consider if his/her objectivity is affected are when the applicant is a relative or a friend of the examiner, or when they are linked by economical interests or political affiliations, etc.

3.1.2 Provođenje ispita praktične osposobljenosti, provjera stručnosti i procjena stručnosti

Tijekom provođenja ispita praktične osposobljenosti, provjera stručnosti i procjena stručnosti, ispitivači moraju:

1. osigurati da komunikacija s podnositeljem zahtjeva može biti uspostavljena bez jezičnih prepreka;
2. potvrditi da podnositelj zahtjeva ispunjava sve kvalifikacije, zahtjeve osposobljavanja i iskustva u ovom dijelu za stjecanje, produžavanje ili obnavljanje dozvole, ovlaštenja ili certifikata za koji se ispit praktične osposobljenosti, provjera stručnosti ili procjena stručnosti provodi; te da za sve navedeno posjeduje odgovarajuću dokumentaciju.
3. upoznati podnositelja zahtjeva o posljedicama dostavljanja nepotpunih, netočnih ili neistinitih informacija vezano za njihovo osposobljavanje i letačko iskustvo.

Nakon završetka ispita praktične osposobljenosti ili provjere stručnosti, ispitivač mora:

1. obavijestiti podnositelja zahtjeva o rezultatu testa. U slučaju djelomičnog prolaska ili pada, ispitivač mora obavijestiti podnositelja zahtjeva da on/ona ne može koristiti privilegije ovlaštenja dok ne postigne potpun prolaz. Ispitivač mora potanko obrazložiti bilo kakve dodatne zahtjeve za osposobljavanjem i objasniti podnositelju zahtjeva pravo žalbe.
2. u slučaju uspješno položenog ispita stručnosti ili procjene stručnosti za produžavanje ili obnavljanje, izvršiti unos u dozvolu ili certifikat podnositelja zahtjeva s novim datumom isteka valjanosti ovlaštenja ili certifikata, ako je posebno ovlašten u tu svrhu od strane nadležnog tijela odgovornog za dozvolu podnositelja zahtjeva;
3. dati podnositelju zahtjeva potpisan izvještaj s ispita praktične osposobljenosti ili provjere stručnosti i podnijeti bez kašnjenja presliku izvještaja nadležnom tijelu odgovornom za dozvolu podnositelja zahtjeva, i nadležnom tijelu koje je izdalo certifikat ispitivača.

Izvještaj mora uključivati:

1. izjavu da je ispitivač primio sve informacije od podnositelja zahtjeva vezano za njegovo iskustvo i osposobljavanje, i potvrdio da su iskustvo i osposobljavanje u skladu s primjenjivim zahtjevima u ovom dijelu;
2. potvrdu da su svi zahtijevani manevri i vježbe provedeni, kao i informaciju o usmenom ispitivanju teorijskog znanja, kada je primjenjivo. Ako podnositelj zahtjeva nije uspješno položio neki dio sekcije, ispitivač mora zapisati razloge za takvu procjenu;
3. rezultat ispita, provjere ili procjene stručnosti;
4. izjava da je ispitivač pregledao i primijenio nacionalne procedure tijela nadležnog za izdavanje dozvole podnositelja zahtjeva ako tijelo nadležno za certifikat podnositelja zahtjeva nije isto ono koje je izdalo certifikat ispitivaču;
5. presliku certifikata ispitivača s područjem primjene njegovih/njezinih privilegija u svojstvu ispitivača u pogledu provođenja ispita praktične osposobljenosti, provjere stručnosti ili procjene stručnosti podnositelja zahtjeva kada tijelo nadležno za izdavanje dozvole podnositelja zahtjeva nije isto ono koje je dodijelilo certifikat ispitivaču.
6. Agencija je razvila proceduru određivanja ispitivača za provođenje ispita praktične osposobljenosti.

3.1.3 Obveze ispitivača u vezi sa najavom obavljanja provjera

Ispitivači certificirani od strane Agencije dužni su pravodobno najaviti svaku planiranu provjeru (proficiency check – PC, skill test – ST ili assessment of competence – AoC) koju namjeravaju provesti s kandidatom.

Najava se dostavlja elektroničkom poštom na adresu: examiners@ccaa.hr najkasnije 72 sata (3 dana) prije planiranog početka provjere.

Preporučuje se da se kod provođenja skill testa najava obavi najmanje pet (5) dana od dana ispita.

Najava provjere mora sadržavati sljedeće podatke:

PODACI KANDIDATA	
IME I PREZIME	
DATUM ROĐENJA	
BROJ DOZVOLE (UKOLIKO JU POSJEDUJE)	
INFORMACIJE O PROVJERI	
VRSTA PROVJERE (proficiency check - PC, skill test - ST or an assessment of competence - AoC)	
LOKACIJA PROVJERE (aerodrom polijetanja, ukoliko je primjenjivo)	
TIP ZRAKOPLOVA	
REGISTRACIJA ZRAKOPLOVA (ukoliko je primjenjivo)	
FSTD KVALIFIKACIJA (ukoliko je primjenjivo)	
PLANIRANI DATUM I VRIJEME PROVJERE	

Ukoliko bi nastupile promjene u odnosu na prijavljene podatke, uslijed lošeg vremena ili drugih okolnosti, ispitivači su obvezni o tome obavijestiti Agenciju istim putem, te bez odgode obavijestiti Agenciju o novom vremenu provjere.

Prilikom najave provjere, **a u svrhu izdavanja, produljenja ili obnavljanja certifikata ispitivača**, ispitivači su dužni dostaviti i profil provjere/leta. Time se omogućuje adekvatna priprema inspektora ili starijeg ispitivača te osigurava usklađenost s odredbama *Flight Examiner Manuala*, kako bi se moglo procijeniti i potvrditi da je planirana provjera u skladu s odgovarajućim testnim profilom iz Priloga relevantnog dijela Part-FCL.

Operatori certificirani od strane Agencije iste podatke moraju dostavljati u obliku plana provjera i ispitivača, najkasnije do kraja mjeseca za sljedeći mjesec.

Ne postupanje po ovom postupku može, sukladno posebnoj proceduri Agencije, imati za posljedicu ukidanje certifikata ispitivača i postupanje po članku 160.a Zakona o zračnom prometu.

Ispitivači koji nisu certificirani od Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, a koji će koristiti privilegiju da obavljaju provjere stručnosti / provjere praktične osposobljenosti / procjene stručnosti s kandidatima i/ili imateljima dozvole pilota izdanih u Republici Hrvatskoj moraju

pročitati zadnju verziju upute Agencije, objavljenu na web stranicama EASA-e u dokumentu "Examiner Differences Document" ([link](#)).

3.1.4 Trajanje provjera stručnosti, ispita praktične osposobljenosti i procjena stručnosti

Kako je prethodno navedeno, odredbama članka GM1 FCL.1015 Materijala s uputama (*Guidance Material*) – GM Dijela-FCL Uredbe Komisije (EU) 1178/2011 definirana su minimalna trajanja pojedinih provjera, te su ispitivači dužni držati se ovih odredbi. Sukladno navedenim odredbama definirano je kako provjere i ispiti imaju trajati minimalno:

- 45 minuta za LAPL(B), BPL i VFR provjere za klasu jednopilotnih zrakoplova (SEP VFR),
- 90 minuta za LAPL(A), LAPL(H), PPL i CPL (VFR only),
- 60 minuta za IR, FI i ovlaštenje za tip i klasu jednopilotnih zrakoplova,
- 120 minuta za , MPL, ATPL i višepilotno ovlaštenje za tip.

Ukoliko se više provjera provodi istovremeno na jednome letu, ukupno vrijeme provjere ne smije biti manje od zbroja pojedinačnih provjera. Tako primjerice kada se kombiniraju ispit za CPL i IR, isti mora trajati (i kod integriranog i kod modularnog osposobljavanja) minimalno 150 minuta (120 min za CPL i 60 min za IR)

3.2 Obveze ispitivača u vezi sa dokumentacijom

Ispitivači su obavezni, u što kraćem roku, poslati u Agenciju elektronskim putem e-mail-a: examiners@ccaa.hr, ispunjenu listu provjere i prijavu i izvješće. Kandidatu se uručuje original.

3.2.1 Obrasci

Ispitivači su obavezni koristiti isključivo trenutno važeće obrasce objavljene na web stranicama www.ccaa.hr, pod Obrasci i prije provjere provjeriti reviziju pojedinih obrazaca.

Test	Airplane	Helicopter	Sailplane	Balloon
Skill test / Proficiency check MP type rating	LIC-FRM-256	LIC-FRM-257	n/a	n/a
Skill test / Proficiency check SP type rating	LIC-FRM-256	LIC-FRM-257	n/a	n/a
Skill test / Proficiency check SPHPCA type rating	LIC-FRM-256	n/a	n/a	n/a
Skill test / Proficiency check class rating	LIC-FRM-259	n/a	n/a	n/a
Skill test LAPL	LIC-FRM-267	LIC-FRM-268	n/a	n/a
Skill test PPL	LIC-FRM-264	LIC-FRM-265	n/a	n/a
Skill test IR	LIC-FRM-273	LIC-FRM-274	n/a	n/a
Skill test IR (PBN)	LIC-FRM-382	LIC-FRM-383	n/a	n/a

Test	Airplane	Helicopter	Sailplane	Balloon
Okvirne teme za provjeru teorijskog znanja PBN	LIC-FRM-384	n/a	n/a	n/a
Zapis sa teorijske provjere poznavanja PBN	LIC-FRM-385	n/a	n/a	n/a
Skill test CPL	LIC-FRM-261	LIC-FRM-262	n/a	n/a
Lista provjere praktične osposobljenosti pilota jedrilice	n/a	n/a	LIC-FRM-298	n/a
Lista provjere praktične osposobljenosti pilota jedrilice - TMG	n/a	n/a	LIC-FRM-339	n/a
Lista provjere praktične osposobljenosti pilota balona na vrući zrak	n/a	n/a	n/a	LIC-FRM-404
Lista provjere praktične osposobljenosti pilota balona na plin	n/a	n/a	n/a	LIC-FRM-405
	n/a	n/a	n/a	LIC-FRM-406
	n/a	n/a	n/a	LIC-FRM-407
Lista provjere praktične osposobljenosti za komercijalne operacije balonima na plin	n/a	n/a	n/a	LIC-FRM-408
Assessment of competence FI / CRI / IRI	LIC-FRM-279	LIC-FRM-279	LIC-FRM-400	LIC-FRM-410
Assessment of competence TRI / SFI	LIC-FRM-285	LIC-FRM-285		
Uz svaku gore navedenu listu za skill test/proficiency check/ assessment of competence, ispitivač mora ispuniti i odgovarajući obrazac prijave i izvješća, navedeno dolje.				
Application and report form for ATPL, MPL, type rating, class rating skill test and proficiency check	LIC-FRM-276	LIC-FRM-276		
Application and report form for LAPL, PPL, CPL, IR skill test and proficiency check	LIC-FRM-277	LIC-FRM-277		
Skill test, proficiency check and assessment of competence applicant's and examiner's declaration	LIC-FRM-313	LIC-FRM-313		

Sve korištene obrasce potrebno je u potpunosti, uredno i čitko ispuniti kemijskom olovkom sva relevantna polja sa podacima kandidata i ispitivača (ukoliko se radi o skill testu potrebno je upisati ili provjeriti da su upisani podatci o instruktoru, kao i podatci o teorijskom dijelu, ako je primjenjivo; te registracija zrakoplova/SIM)

Sve rubrike/polja moraju biti popunjeni na sljedeći način:

- Svaku pojedinačnu stavku provjere koja je provjerena (red) potrebno je označiti paraom (skraćenim potpisom) ili inicijalima ispitivača (ime i prezime)
- Ukoliko pojedina stavka/sekcija nije primjenjiva u predmetnoj provjeri potrebno je upisati **NIJE PRIMJENJIVO** ili **NOT APPLICABLE** – skraćeno **N/A**
- Ukoliko stavka/sekcija nije provjerena potrebno je upisati **NIJE PROVJERENO** ili **NOT CHECKED** – skraćeno **N/C** (u slučaju više mogućih tj. ponuđenih vježbi)

3.2.2 Upis u dozvolu i knjižicu letenja pilota (PILOT LOGBOOK)

U dozvole koje izdaje Agencija ispitivači **nisu** ovlašteni upisivati podatke.

Ispitivač može upisivati vrijeme provjere koje radi u funkciji ispitivača u svoju knjižicu letenja pilota pod rubriku instruktora.

U pilotsku knjižicu letenja kandidata, u rubriku Napomene– upisuje se uloga ili radnja koja se obavlja kao npr.

- vrsta provjere (PC ili ST) / uloga ispitivača (TRE, FE...) / potpis i žig (obratiti pozornost da se podaci poklapaju sa Knjižicom ispitivača (Pilot Examiners Log book)
- uloga instruktora (FI, TRI...) / vrsta osposobljavanja / prezime kandidata npr.

Ukoliko kandidat zadovolji na provjeri, provjera se kandidatu evidentira unosom podataka kao u stupcu 3. Tablice, a ispitivač evidentira provjeru u svojoj Knjižici letenja unosom podataka kao u stupcu 4. Tablice.

Ukoliko kandidat nije zadovoljio na provjeri, kandidat evidentira nalet u svojoj Knjižici letenja pilota, ali ispitivač ne unosi u kandidatovu Knjižicu letenja podatke o provjeri iz stupca 3. Tablice, već provjeru odgovarajuće evidentira u svojoj Knjižici letenja i Knjižici ispitivača (Pilot Examiners Log Book), kao u stupcu 4. Tablice.

1.	2.	3.	4.
Vrsta provjere	Oznaka	Upis u Knjižicu letenja pilota - kandidata	Upis u Knjižicu letenja pilota - ispitivača
Provjera stručnosti skill test, Assesement of competence	PC, ST, AoC...	PC, ST, AoC prezime, broj i žig ispitivača	navesti tip A/C, uloga ispitivača, prezime kandidata

Uz svaku upisanu provjeru u Knjižici ispitivača (Pilot Examiners LogBook), certificirani ispitivač je obvezan imati presliku ispunjenog i predanog obrasca provjere i podudarni upis u Knjižici letenja pilota.

3.2.3 Čuvanje zapisa sa provjera

Ispitivači moraju čuvati zapise 5 godina sa svim detaljima ispita praktične osposobljenosti, provjere stručnosti i procjene stručnosti koje su proveli i njihove rezultate.

Na zahtjev nadležnog tijela koje je odgovorno za izdavanje certifikata ispitivača, ili nadležnog tijela odgovornog za izdavanje dozvole podnositelja zahtjeva, ispitivač mora predati sve zapise i izvješća, i bilo koje druge informacije, kako se zahtijeva u svrhu nadzora.